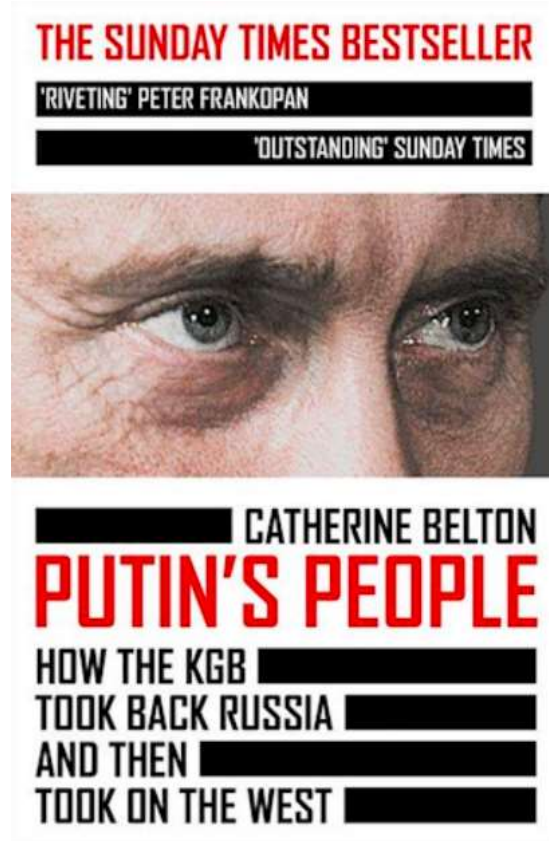

Militærhistorie

Putins People

(https://www.krigsvidenskab.dk/application/files/3216/7119/4933/Skaermbillede_2022-12-16_kl_13.48.31.png)

(https://www.krigsvidenskab.dk/application/files/3216/7119/4933/Skaermbillede_2022-12-16_kl_13.48.31.png)

()

Titel: Putins People

Forfattere: Catherine Belton

Forlag: William Collins

Diverse: 640 sider; Vejl. pris 129,95 kr.

Anmelder: Poul Grooss

Rating: 4

Catherine Belton er "graverjournalist" og har fra 2007 til 2013 arbejdet i Moskva for Financial Times. Hun har opsøgt et stort persongalleri, som har været i kontakt med Vladimir Vladimirovich Putin. Af sikkerhedshensyn er nogle af kilderne blevet anonymiseret, hvilket de fleste læsere formentlig har en forståelse for, men det er selvfølgelig også en svaghed, at den enkelte læser, ikke kan sætte navne på alle "informanter". Hvis man synes, at politik er kedeligt, så foreligger der her en bog ud over det sædvanlige, og den er ikke for sarte sjæle.

Handlingen drejer sig om magt og indflydelse, og man skal ikke ret langt ind i bogen, før det står klart, at metoderne er voldsomme: De politiske resultater opnås ved bedrageri, tyveri, svindel, mord, afpresning og meget andet. Der lægges vægt på at fremskaffe kompromitterende materiale – "kompromat" på russisk – på medspillere såvel som på modspillere.

Nøglepersonerne har for de flestes vedkommende en baggrund fra KGB, og de har ofte på et tidligere tidspunkt arbejdet nært sammen med Vladimir Putin. Belønningen for tro tjeneste: Man får selv lov til at stjæle en ordentlig luns til sig selv. Medarbejderne tog det, de selv syntes, de havde fortjent. På den måde skaffer Putin sig loyale medarbejdere. Selv om KGB blev reformeret efter Sovjetunionens sammenbrud og fik det nye navn FSB, omtaler forfatteren konsekvent medarbejderne som KGB-folk. Det er der de kommer fra, og det er der de er skolet.

KGB-folkene har arbejdet tæt sammen med lokale mafia-organisationer og dermed givet hinanden gensidig beskyttelse. Bogens udgangspunkt er Putins karrierestart som KGB-agent udsendt til det daværende DDR. Her har han tilsyneladende været involveret i aktioner, som blandt andet involverede støtte til destabiliserende operationer i Vesten. KGB var på dette tidspunkt tillige involveret i omfattende operationer med at skaffe Sovjetunionen moderne, vestlig teknologi, som var embargobelagt. Derfor havde man allerede KGB-enheder, som kunne kanalisere store pengestrømme, og KGB ejede firmaer og aktieposter rundt omkring i verden. Putin har tilsyneladende, i samarbejde med Stasi (DDR's modstykke til KGB), været involveret i vigtige begivenheder, herunder også store finansielle transaktioner. Den viden tog han med sig og benyttede sig af i de kommende jobs.

Da muren faldt, blev Putin med sin juridiske baggrund ansat i administrationen lige under Sankt Petersborgs borgmester, Anatoly Sobchak. Her fik han hurtigt ry for at være manden, der kunne skaffe løsninger på problemer. Forfatteren peger her på finansiering, hvor Putin er i stand til at sætte sig på byens oliehavn og i et frugtbart samarbejde med den lokale mafia at tilvejebringe økonomiske midler. En del af pengene skulle være gået til et særligt velgørenhedsformål (et "olie-for-mad-program"), men det var meget få midler, der gik til det egentlige formål. En af bystyrets repræsentanter mente, at man havde grebet sagen lidt forkert an, og han blev likvideret af en snigskytte, da han en morgen var på vej til arbejde.

Under præsident Yeltsin blev familien og den nærmeste omgangskreds beriget. Syv familier delte ca. 50 % af Ruslands rigdomme. Da Putin måtte afløse Yeltsin i utide, sikrede han hele Yeltsin-familien immunitet mod retsforfølgelse.

Herefter tog tingene fart. I forbindelse med Sovjetunionens skrantende økonomi i 1980'erne havde KGB i forbindelse med anskaffelserne af vestlig teknologi også påbegyndt en sikring af partiets formue i vestlige banker. Disse planer blev atter hentet frem og KGBs udenrigstjeneste, som nu hed SVR, gik i gang med at hvidvaske sorte penge i vestlige banker. Man havde blandt andet haft en del kontakter til russiske emigranter i USA – nogle af dem plantet af KGB – og de gav en hånd med. Russiske mafiaorganisationer og nogle af de italienske mafiaorganisationer i USA støttede også.

Donald Trump havde i 1990'erne et casino-imperium, som var på katastrofekurs. Hans firmaer havde en gæld på over \$3 milliarder, og hans personlige formue nede på Minus \$900 millioner. Han fik hjælp af en række russere fra såvel KGB som de russiske mafiaer. De fortsatte i årevis deres støtte og kunne med tårer i øjnene se i 2016, at "deres kandidat" havde vundet det amerikanske præsidentvalg. Trump havde under sine besøg i Moskva bedt om "kompromat" på sin modkandidat Hillary Clinton. Kilderne her er amerikanske kongreshøringer, udtalelser fra FBI og CIA: Amerikanerne har en meget strengere lovgivning omkring økonomisk kriminalitet

end Storbritannien, som til gengæld har haft ansvaret for mange af de banksystemer i tidligere kolonier, som nu bruges som skattely og til hvidvask af sorte penge.

Mange rige russere førte sig frem i "Londongrad", den russiske slang-betegnelse for London. Økonomisk støtte fra russiske oligarker og KGB var med til at sikre "Brexit", og som ny premierminister kunne russerne efter et stykke tid se Boris Johnson. Især har talrige parlamentsmedlemmer fra det konservative parti taget mod generøse tilbud fra velhavende russere.

I Sankt Petersborg gik det en af Putins barndomsvenner godt. Han var gudfar til Putins første datter. Han var solocellist på Marinsky-teatret og har ikke haft andre jobs. Mellem 2009 og 2012 cirkulerede hans selskaber mere end \$2 milliarder rundt mellem De britiske Jomfruøer og Panama. Det blev så afsløret i sagen omkring de såkaldte Panama-papirer, som gjorde Putin rasende. Ifølge Putin drejede det sig om "fabrikerede løgne fra oppositionen, som skulle antyde korrupsion i Rusland."

Opsummeret ganske kort: Putin og de gamle KGB-folk har været meget utilfredse med Sovjetunionens opløsning og at vesten vandt "Den kolde Krig". Samtidig påtog Rusland sig en opgave med at vise verden, at Rusland har en særlig mission ved at fastholde en række moralske værdier repræsenteret ved den ortodokse russiske kirke.

Så går man i gang med at bekæmpe vesten med utraditionelle midler, herunder at nedbryde vestens demokratiske institutioner. Der er gået en del penge til politikere i Ungarn, Tjekkiet, Grækenland og Italien (Berlusconi!). Devisen er, at alle i et demokratisk system kan købes. Putins folk opererer med nogle "fælleskasser" (på russisk fængselsslang betegnet "obshchak"), som alle involverede skal betale til. Fælleskasserne vurderes at udgøre mere end 50 % af Ruslands årlige BNP på ca. \$1.600 milliarder. Pengene er unddraget den russiske befolkning og stammer hovedsageligt fra olie- og gasselskaber. Styreformen er passende blevet kaldt "kleptokrati".

Bogen er desværre udgivet allerede i 2020, så læseren får ikke resultatet af præsidentvalget i USA i 2020, ej heller Johnsons afgang som premierminister i UK. Krigen i Ukraine er derfor heller ikke omtalt, men forholdene i Ukraine frem til besættelsen af Krim i 2014 får en omhyggelig behandling, herunder finansieringen af pro-russiske separatister med sorte russiske penge.

Bogen er forsynet med et udmærket index. Forfatterens omhyggelige research er dokumenteret via 1.721 noter. Bogen kan anbefales for læsere, som ønsker en beskrivelse af udviklingen i Rusland siden 1989. Der er tale om en lang og velskrevet bog om et vanskeligt emne. Under omtalen af de mange hvidvasksager er også sagen omkring Danske Bank i Estland. Desuden er der en kort omtale af den daværende KGB/FSB-chef i Danmark, Dmitry Gorelov.

Poul Grooss,
kommandør (pensioneret)